

प्रशासकीय मान्यता -

राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानातंर्गत (NMSA) मृद आरोग्य पत्रिका (SHC) कार्यक्रम सन २०१७-१८ मध्ये राबविण्याकरीता प्रशासकीय मान्यता देणेबाबत

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांकः मृदस १४१७/ प्र.क्र. १७८/१७ अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक
मंत्रालय, विस्तार, मुंबई- ४०० ०३२
दिनांक : १० ऑक्टोबर, २०१७

वाचा :-

- १) केंद्र शासनाने www.agricoops.nic.in या सांकेतिक स्थळावर निर्गमित केलेल्या राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानातंर्गत मृद आरोग्य पत्रिका योजनेच्या मार्गदर्शक सुचना
- २) केंद्र शासनाचे क्र.१४-१/२०१५ Fert Use, दि. २७ जुलै, २०१७ चे पत्र.
- ३) कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र.जा.क्र.कृउसंमृसमृचा/फिप्रशा/मृआआ/४५६./२०१७, दि. २३ जून, २०१७
- ४) शासन निर्णय, कृषि व पदुम विभाग, क्र. वानियो २०१५/प्र.क्र. ५५/भाग-१ /१५/२ अ, दि. १८ मे, २०१६
- ५) शासन निर्णय, कृषि व पदुम विभाग, क्र. मृदस -१४१६/प्र.क्र. १४४/१७-अ, दि. ८ जुलै, २०१६

प्रस्तावना :-

राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानातंर्गत मृद आरोग्य पत्रिका कार्यक्रम केंद्र शासनाने सन २०१४-१५ पासून सुरु केलेला आहे. यामध्ये राज्यातील सर्व गावांची टप्प्या टप्प्याने निवड करून राज्यातील सर्व शेतक-यांना जमिन आरोग्य पत्रिकेचे वितरण करण्यात येणार आहे. जमिन आरोग्य पत्रिकेच्या माध्यमातून त्यांच्या जमिनीचा रासायनिक गुणधर्म स्थिती, प्रमुख अन्नद्रव्यांची पातळी व सूक्ष्म मुलद्रव्ये कमतरता स्थितीची माहिती शेतक-यांना देण्यात येत आहे.

सन २०१५-१६ पासून ही योजना केंद्र व राज्य हिस्सा ६०:४० या प्रमाणात राबविण्यात येत आहे. संदर्भाधिन क्र. ४ येथील शासन निर्णयान्वये सदर योजनेला शासन मान्यता देण्यात आली आहे. तसेच संदर्भाधीन क्र. ५ येथील शासन निर्णयान्वये सदर योजना २०१६-१७ मध्ये राबविण्यासाठी प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. केंद्र शासनाने संदर्भाधिन क्र. २ येथील दि. २७ जुलै, २०१७ च्या पत्रान्वये, सन २०१७-१८ मध्ये मृद आरोग्य पत्रिका वितरण कार्यक्रम राज्यात एकूण रु. ३५२०.६८ लाख इतक्या रकमेचा कार्यक्रम राबविण्यासाठी ६०% प्रमाणे केंद्र हिश्यापोटी रु. २११२.४१ लाख व त्यास समरूप राज्य हिस्सा रु. १४०८.२७ लाख (४०%) इतक्या रकमेचा कार्यक्रम मंजूर केलेला आहे. त्यानुसार केंद्र हिस्सा व राज्य हिस्सा असा एकूण रु. ३५२०.६८ लाख इतका नियतव्यय केंद्र शासनाने मंजूर केलेला आहे. त्यानुसार सदर योजना राबविण्यासाठी प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानातंर्गत (NMSA) मृद आरोग्य पत्रिका वितरण कार्यक्रम सन २०१७-१८ मध्ये राज्यात राबविण्यासाठी केंद्र हिस्सा रु. २११२.४१ लाख व राज्य हिस्सा रु. १४०८.२७ लाख असा एकुण रु. ३५२०.६८ लाख (रुपये पसतीस कोटी वीस लाख अडसष्ट हजार फक्त.) एवढया रकमेच्या कार्यक्रमास शासनाची प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदर कार्यक्रमातंर्गत रु. ३५२०.६८ लाख निधीचा घटकनिहाय भौतिक व आर्थिक लक्ष्य पुढीलप्रमाणे राहील :

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	घटक	भौतिक	दर (रुपये)	केंद्र हिस्सा (६० %)	राज्य हिस्सा (४०%)	एकुण
	मृद आरोग्य पत्रिका					
१	मृद नमुने काढणे व तपासणे	११७३५६१	३०० प्रती नमुना	२११२.४१	१४०८.२७	३५२०.६८
एकुण				२११२.४१	१४०८.२७	३५२०.६८

३. सदर योजना राबविताना खालील अटी व शर्तीचे पालन करण्यात यावे.

- १) सदर योजना केंद्र शासनाच्या संदर्भाधिन मार्गदर्शक सुचनानुसार व केंद्र शासनाच्या निधी वितरीत करण्याच्या पत्रात नमुद केलेल्या अटी व शर्तीनुसार राबविण्यात यावी.
- २) खर्चाचे लेखे सुव्यवस्थित ठेवुन सदर खर्चाचे लेखापरिक्षण केलेला अहवाल व उपयोगिता प्रमाणपत्र केंद्र शासनास लवकरात लवकर प्रगती अहवालासह सादर करण्यात यावा. त्याप्रमाणे अनुसूचित जाती / जमाती / महिला लाभार्थ्यासाठी खर्चाचे लेखे वरील प्रमाणे ठेवण्याची जबाबदारी अंमलबजावणी करण्याच्या यंत्रणेची राहील.
- ३) योजनेच्या वेगवेगळ्या बाबीवरील भौतिक व आर्थिक प्रगती अहवाल केंद्र शासनास प्रत्येक महिन्याच्या ५ तारखेपर्यंत सादर करण्यात यावा. तसेच सदरचा अहवाल राज्य शासनाकडे सुध्दा पाठविण्यात यावा.
- ४) योजनेशी संबंधित ताळेबंद व लेखापरिक्षण जमाखर्चाच्या रकमा यांचा अहवाल अंमलबजावणी यंत्रणेने द्यावा. त्यामध्ये वर्षाच्या सुरुवातीला अखर्चित रकमा व व्याजाद्वारे मिळालेले उत्पन्न स्पष्टपणे नमुद करण्यात यावे जेणेकरून पारदर्शी स्वरूपात सदर रकमा विचारात घेता येतील व संदीग्धता राहणार नाही.
- ५) केंद्र शासनाने कळविल्याप्रमाणे अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमातीच्या लाभार्थी शेतकऱ्यांसाठी अनुक्रमे १६ % व ८ % एवढा निधी खर्च करण्यात यावा.
- ६) केंद्र शासनाने कळविल्याप्रमाणे महिला शेतकरी लाभार्थ्यासाठी निधी खर्च करण्यात यावा.
- ७) मृद आरोग्य पत्रिका वितरीत केलेल्या शेतकरी लाभार्थ्याची यादी ग्रामपंचायत / तालुका कार्यालये/ पंचायत समिती / जिल्हाधिकारी कार्यालयात लावण्यात यावी. तसेच यादी कृषि विभागाच्या संकेतस्थळावर देखील अपलोड करण्यात यावी.

४. कोणत्याही परिस्थितीत मंजुर कार्यक्रमापेक्षा जास्तीचा कार्यक्रम राबविला जाणार नाही, या बाबत कृषि संचालक (निविष्टा व गुण नियंत्रण), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांनी आवश्यक ती दक्षता घ्यावी.

५. कृषि संचालक (निविष्टा व गुण नियंत्रण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे हे योजनेचे नियंत्रण अधिकारी म्हणून काम पाहतील व सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. सदर निधी खर्च करताना विहित कार्यपद्धती अनुसरून सर्व वित्तीय कायदे/टेंडर नियमावली व नियमांचे/प्रक्रियेचे /वित्तीय अधिका-यांना मर्यादेत / P.W.D / मॅन्युअलचे अधिन राहून/C.V.C. तत्वानुसार / CAG च्या निर्देशानुसार/प्रचलित शासन निर्णय /नियम/परिपत्रक/ तरतुदीनुसार, बजेट व कोषागार नियमावलीनुसार खर्च करण्याची कार्यवाही अमंलबजावणी यंत्रणानी करावी. कोणत्याही परिस्थितीत कुठलाही शासन नियम/ अधिकाराचा भंग होणार नाही, याबाबत दक्षता घेण्याची जबाबदारी संबंधित क्षेत्रिय कार्यालयाची राहील.

६. प्रस्तुतचे आदेश वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका, १९७८ मधील भाग- पहिला, उपविभाग तीन मधील अनु क्र. ४ येथील नियम २७ (२) (ब) अन्वये प्रशासकीय विभागाना प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांमध्ये निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१७१०१०१६१४४५०७०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्रकाश रा. कदम)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.मंत्री (कृषि) / मा. राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- २) प्रधान सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक (कृषि व पदुम विभाग) मंत्रालय, मुंबई
- ३) आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ४) महालेखापाल महाराष्ट्र १/२ (लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई / नागपूर
- ५) संचालक (नि.व गु.नि.), कृषि आयुक्तालय, पुणे
- ६) सर्व संचालक / सहसंचालक कृषि आयुक्तालय, पुणे
- ७) सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक
- ८) सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
- ९) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी

१०) वित्त विभाग (व्यय-१, अर्थसंकल्प -१३), मंत्रालय, मुंबई

११) नियोजन विभाग-१४३१

१२) कार्यासन (२ओ), कृषि व पटुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई

१३) निवडनस्ती